

ÄITI KULTA.

(Jatkoa toiselta sivulta)

kaikesta huonosta ja varsinkin rumasta perhe-elämästä enemmän kuin muut perheessä Hän tietää, että rumuus perhe-elämässä johtuu suureksi osaksi vallitsevista olosuhteista ja että sitä ei voi korjata mikään Se on kärsittävä. On toimittava kuitenkin siihen suuntaan, että perhe-elämän kurjuus ja rumuus voivat kuolla vanhimman sukupolven kuoltua. Voihan alkaa luoda kaikkea kaunista aste asteelta. Ja hän, äiti, onkin tehnyt kaikkensa, onpa enemmänkin kuin olisi voinut. Hän on puhunut lapsilleen jo heidän pieninä ollessaan, kaikkia elämänsymptomeja yksinkertaisella tavalla Luokkakäsymys on ollut joka svömisenajan keskustelukäsymyksenä. — Tosin hän ei tiedä minkälaisen laihon hänen kylvönsä kantaa, sillä hänen miehensä on vastustanut hänen aateharrastuksiaan.

Tätä paitsi hän on ottanut osaa kaikkiin vaikeisiin toimiin puheja painokieltoihin ajalla On asettanut usein itsensä vaaraan suorittaakseen velvollisuutensa järjestyneen työläisjoukon jäsenenä. Hän on ottanut rumia ja raskaita syytöksiä mieheltään: "toimia siellä, missä eivät muut naiset toimi". Mutta hän ei ole miehelleen vihainen. Hän ainoastaan sääli ja toivoo yhä, että joskus hänenkin silmänsä aukeavat. Hän tietää, että asia jonka eteen hän on alkanut toimia, on suurin ja raskain ja että hänen kärsimyksensä ovat vielä pieniä siihen verrattuna, mitä tulevaisuus voi vielä eteen tuoda. Jospa hän lopultakin saisi kannatusta asialle omassa perheessään. Jospa joku perheen jäsenistä sanoisi hänelle, että hän on tehnyt todellakin oikein uhraamalla aina jonkun tunnin viikossa yhteisen työn hyväksi. Kukahen heistä olisi se ensimmäinen ken hänen ajatuksensa ja hänen pyrkimyksensä ymmärtäisi? Kukapa muu kuin Kaarlo, päättää hän sitten, ja juuri tällä hetkellä hän olisi valmis painaltamaan poikansa, tuon miehensä kasvaneen keskimäisen poikansa, laittuneita ja surun kuivattamia rintojaan vastaan aivan niinkuin silloin, kun Kaarlo oli vielä pieni pojanpallo.

Entä jos poikani olisi sellainen joka uskaltaa nousta eturiiviin vallankumoustaistelussa? Joka voisi osoittaa rakkauttansa luokkansa kohtaan niin selvästi, niin varmasti, että se herättäisi hurnioitusta ja luottoa tovereissa. Kaikkia näitä ajatellessa kesken astioiden kilinää, kuuluu äidin korvaan tutut askeleet portaissa. Kaarlo astuu sisään. Hänen katseensa kulkee yhdestä toiseen kysyvänä ja hiukan levottomana. Sitten hän kuitenkin voittaa mielialansa ja istuuu svömään. Isä on lopettanut svömisen ja ja poistuu välinpitämättömän näköisenä. Mitäpä se häntä liikuttaa vaikkapa poika onkin käynyt union kokouksessa. "Kyllähän sen tietää, että nykvaajan nuori väki se on valmis mellastamaan ja meidän vekaroista ei puhuttakaan. Onhan heillä yllyttäjänsä kotona, tuo eukko hupakko". Ja hänen mielensä teki ivata, mutta uni voittoa ja se säilyttää äidin rauhan tänä iltana.

Kaarlo on syövinään, mutta itse asiassa hän vaan näyttölee. Hänellä ei ole nälkää. Hän vaan odottaa kunnes kaikki muut poistuvat Hän näkee äidin kirkkaan

katseen, täynnä toivoa, lohdutusta ja horjumatonta päättävyyttä.

Kun toiset perheenjäsenet olivat poistuneet, hypähti Kaarlo ja huudahti: "tiedätkö äiti, meidänkin unionimme päätti yhtyä myötätuntolakkoon ja sitä paitsi minulle uskottiin monta hyvää tehtävää. Unionimme johtomies, Mr. Sisley, josta olen puhunut, on pelannut viime päivien ajalla kierompaa peliä kuin koskaas ennen, aikoen vetää meidät takaisin työhön ennenkuin yksikään kokous olisi välillä pidetty, mutta onnelle kiitos, joutokossamme on jo useampi ajatteleva pää kuin luulinkaan Minun puheeni ei ole mennyt kuuroille korville, äiti, Olisitpa kuullut kuinka minulle kajahtelivat hyväksymishuudot kun sanoin Mr. Sisleylle sen mitä hän ansaitsi. Kysyin häneltä monestako hopeapennungista hän oli luvannut isännistölle myydä meidät. Voi hirmuista, mitenkä hän raivostui ja miten suurin osa kuulijoista hänen mukanaan. Jotkut huusivat vielä "me emme tarvitse bolsheviikeja joutokossamme! ulos bolsheviikit!"

Mutta sanani muutti kuitenkin johtomiehemme pirulliset aiheet ja asia sai toisen käänteen. Voi kuinka mädännyttä aimesta ovat kaikki nykyiset ammattiuniot ja kuinka kalliisti me heille (pettureillemme) vielä maksamme heidän komnanttyöstään, tarkoitan union johtomiehiä."

"Ole levollinen, poikani," sanoi äiti. "Me kuljemme parempaa kohti, mutta tiemme ei ole sileätä kylläkään." Mutta Kaarlo katseili ympärilleen ja sitten lisäsi: "Äiti kulta, minulla on tässä jotakin, pane se jonnekin ettei suinkaan kukaan näe. Ja anna se sitten minulle kello neljän aikana huomennaamulla..."

Hän ei ehtinyt jatkaa kun näki äidin poskien kalpenevan ja hänestä näytti että äiti heti voi kaatua. Hän tarttui hellästi äitiin ja sanoi "Hiljaa, äiti... sinä ymmärrät... herätä minut kello neljä... Ei, kello neljä minun täytyy jo olla paikalla, karkoitan kello kolme. Hän katsoi syvään ja tutkivasti äidin silmiin ja löysi niissä uskollisen ja kiittöllisen katseen. Sitten hän puristi äidin laihaa käsivartta ja meni huoneeseen jossa veljet jo olivat vuoteilla.

Äiti ei ummistanut silmiään. Mieli tuskallisena ja yleviä tunteita täynnä kului yö. Hän oli kuitenkin vuoteellaan maannut ja aina vähän välillä tunnustellut kääroä tyynynsä alta. Vihdoin kello löi kaksi ja silloin hän nousi ylös. Jos ennen tähän asti oli moittinut miestänsä tämän uneli aisuuden tähden niin ainakin nyt hän oli siitä sanomattoman kiittollinen. Hän keitti kahvin ja asetti voita ja leipää lautaselle ja kaksi kuppiparia. Voi kun se tuntui somalle, aivan kun hän ja Kaarlo vaan olisivat kuuluneet tähän perheeseen. Niin hyvin he ymmärsivät toisensa ettei pitkiä keskusteluita kaivattu. Tuntui kuin toiset tuolla olisivat vaan ventovieraita. Miksikä siis heidän erimielisyyttä surra? Viimein kello oli kymmentä vailla kolme. Hän meni herättämään Kaarloa ettei tämä vaan myöhästyi. Kaarlo nousi reippaana ja iloisena. Nuoruutta uhkuva ja pirtettä hän kun oli, näytti hän äidistä aivan kauniilta. Hän pukeutui kiireesti ja alkoi juoda kahvia. Kumpikaan ei puhunut mitään pitkään aikaan, vasta sitten kun Kaarlo sai äidin poveilta kääroänsä nauratti hän ja istuutui uudeelleen. Hän veti äidin syliinsä ja

sanoi onnellisena: "Minä luulen äiti että näin onnellista poikaa ei ole monta maailmassa. Äiti sinua lastaan vallankumoustyöhön... harvinaista, kaunista ja jaloa...! Äiti lapsensa suojelijana tässäkin. Kiitos!"

Hän aikoi mennä, mutta äiti pidatti hänet pyyhkäisten liiketuksen kyyneleet silmistään. "Emmehän oli puhuneet sanaakaan koko asiasta, puhelimme vaan uniosta ja sitten yhtäkkiä annat sinä minulle tämän kääron ja menet nukkumaan."

"Äiti kulta, mitäpä tässä on puhuttavaa. Nyt täytyy vaan toimia. Sinä olet minulle puhunut kaikki, niin monta vuotta sinä valmistit minua tämän varalta. Ole sinuttu..." Kaarlo ei voinut enää jatkaa, hellyys heräsi hänen mielessä.

"Mutta kuules, lapseni, kyllä kai sinä näit toveri Stanevskyn, sen rohkean venäläisen ja Morrissonin?" kyseli äiti edelleen pojaltaan joka huolestuneena katseli kellossa liikkuvaa viisaria. "Joo, minä näin heidät molemmat... minä... minä olin heidän kokouksessaan ja tulen aina olemaan. Jos joku sattuisi tiedustelemaan niin sano, että et tunne heitä, äiti — ymmärrätkö ja sano että minä en ole koskaan ollut yöllä poissa kotoa ja tänäkin aamuna minä olen vain nukkunut niinkuin ainakin — ymmärrätkö? Tunnin kuluttua olemme valmiit ja tulen kotia. Jätä takaovi auki. Hyvästi! Mene levolle äiti."

"Jassoo! Sinä poikani siis kuulut heihin! Taivas teitä varjelkoon, Onni seuratkoon sinua Kaarlo. Tule takaportista takaisin."

Mutta Kaarlo ei kuullut enään. Eikä äitikään rohjennut enään seistä ovelsa.

"Onpa perheessänne edes yksi joka voi olla luokkansa avuksi. Oi kuinka olen onnellinen!"

Toiset perheen jäsenet ovat poissa kotoa ja isä nukkuu iltaterian jälkeen. Kaarlo ja äiti vaan ovat kahdenkesken, eivätkä he muita kaipaakaan, ei ne heitä kuitenkaan ymmärtäisi. Äiti neuloo Kaarlon työpaidan nappia ja Kaarlo lukee ääneen englannin kielistä iltalehteä.

"Eivätpäs saaneet kiinni kuin yhden vaan," sanoi Kaarlo. Minä olisin puolestani voinut jakaa puolta enemmän kuin nuo sata kappaletta, sillä en kohdannut matkallani yhtään ihmistä, ellen otta lukuun paria maidon vetäjäjä, joiden silmissä pelasin yökulkiä. Toinen heistä tarjosi "Sämille" paperossin. Otin, kiitin ja kävelin kulmaan jossa varroin siksi kun kuski kääntyi, jolloin minäkin käännyn lehtisiä jakamaan. Mitä pidät niiden sisällöstä?"

"Ne ovat parhaimpien päiden valmisteluita ja suunniteluita," sanoi äiti. "Ne ovat selvätajuisesti kirjoitettuja ja voimakkaalla sävyllä..." Ovikello soi ja äiti rientää ovelle.

"Onko Kaarlo sisällä kysyy eräs pitkä kalpea mies murteellisella englannikielillä, jonka vierellä seisoo lyhempi, tanakka varvaton ja tummaverinen mies. "Käykää sisälle, ottakaa istuin... onkin kovin kylmä ulkona eikö?"

Miehet pian alkoivat hiljaisen ja varovan keskustelun, varsinkin silloin kun äiti on saapuvilla. Kaarlo sanoo merkittävästi osoittaen isän vuodetta: "Värokaamme nukkuvia, valveilla olevista ei meillä ole vaaraa."

Pitkä mies ottaa taskustaan erään paperin a sanoo: "tämä on tänä iltana saatava menemään

kokouksessa läpi vaikka olisi mikä. Tulethan kokoukseen Kaarlo?"

Varmasti tulen."

"Seitsemän kokouksessa istujaa meillä on ja seitsemän on mielipidettäkin," sanoo lyhempi mies. Samalla hän kysyy Kaarloilta: "Hvinkö kävi kaikki?"

"Hyvin, mutta pitääkää taskunnen tyhjinä pojat, ei ole haittaa siitä."

"Ei yhtään jakamistamme lentolehtisistä saa olla meidän tas kuissamme," sanoo taas toinen samalla kuin äiti tuo lasillisen kuumaa vettä miesten juotavaksi. Sinäpä olet onnellinen poika, kun voit äitisi turvissa hommaila. Toista on meillä, kun seinätkin kuuluvat ja näkevät toisinaan ja sanotaanpa sitten..."

Kuuluu kova koputus ovelle ja sisään ryntää kolme vormu-poliisia. "Mikä kokous täällä on?"

"Ei mikään kokous," vastaa Kaarlo.

Poliisit katsovat tuimasti jokkaista ja ympäri seinä kirjahyllyille. Isä nousee unisena ja huutaa: "senkin heittiöt, lukisitte jumalansanaa ja kävisitte kirkossa niin ei poliisit perässänne hypäisi..."

Samassa tulee äiti esille! Niin juuri. Ja minä kun vielä tuollekin heittiölle annoin paketin vietäväksi Axelille. Anna tänne se paketti ettei mene lapseni tuomitset hukkaan. Voi teitä jumalattomia! sanoo hän sille pitkälle, vaalealle miehelle joka piteli kädessään salaisen kokouksen pöytäkirjaa ja raportteja. Mies katsoo tuijottaa ymmärtämättä mitään vaan samalla äiti sieppaa hänen kädestään sen kääron ja rauhallisesti kulkee keittiötä kohti. Tulisella kiireellä hän sitten heittää sen hellaan ja syyttää tuleen, samalla avaten vesijohdon auki ettei veden huminalta voisi kuulua hänen hommiaan. Ja sitten hän palaa miesten luo. Siellä ovat jo poliisit tarkastaneet hyllyn löytämättä muuta kuin uskonnollista kirjallisuutta ja ovat juuri alkaneet etsimään pöytien ja pörronkien laatikoita, löytämättä kuitenkaan mitään. Aikoivat jo mennä pois, mutta ryhtyivät kuitenkin tarkastamaan taskuja. Tulos oli sama. Kaarlo viimein kysyi: "Mitä herrat etsivät?"

"Etsimme bolsheviikeja, jotka ovat levittäneet bolsheviikkisiä lentolehtisiä äskettäin ja jotka union kokouksissakin samaa propagandaa levittävät."

Harmistuneina virkanyrkkit poistuivat ja miehet, päästen isän silmiltä, kiittelivät ja ihmettelivät äidin rohkeutta.

"Kuinka uskalsitte polttaa kääron? Mistä tiesitte ette sen saa tehdä tällaisissa tapauksissa?" kysyi pitkä, vaalea mies.

"Oh, toveri, äiti on minulle ollut oppaana ja uskon että hän kykenisi neuvomaan ketä hyvänsä. "Äitikululta" lisää hän sitten puristaen lämpimästi äidin kättä toisten katsellen häntä kuin ylevää suuruutta.

Proletaariaatteita

KIRJ. N. R. af URSIN
Hinta \$1.25

Tämä vanha, kolmeen puoluevetteen kirjottama kirja sisältää suuren määrän lämmöllä ja arvokkuudella kirjoitettuja puheita, esitelmiä ja yhteiskunnallisia tutkimuksia. Kirjassa on 437 sivua ja on se sidottu hyvin kansiin.

Saatavana osotteella:

TOVERIN KIRJAKAUPPA,
Box 99. Astoria, Oregon